

Datum van
inontvangstneming

:

07/01/2019

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-709/18 - 1

Zaak C-709/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 november 2018

Verwijzende rechter:

Špecializovaný trestný súd (Slowakije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 september 2018

Partijen:

UL

VM

Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

---

[OMISSIS]

BESLISSING

De Špecializovaný trestný súd (bijzondere rechtbank die bevoegd is in zaken betreffende corruptie, georganiseerde misdaad en politici) [OMISSIS] [samenstelling van de rechtbank] heeft in de strafprocedure tegen de verdachten UL en VM wegens het zeer ernstige strafbare feit van „Vervalsing, namaak en illegale vervaardiging van geld en waardepapieren” van artikel 270 van het strafwetboek en andere strafbare feiten in raadkamer van 17 september 2018 te Pezinok

beslist als volgt:

[OMISSIS] [verwijzing naar de wetgeving van de Slowaakse Republiek en die van de Europese Unie op grond waarvan de nationale procedure wordt geschorst en

een verzoek om een prejudiciële beslissing wordt ingediend] de rechter verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. *Wordt het beginsel van het vermoeden van onschuld, dat is neergelegd in de artikelen 3 en 4 van richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn, gelezen in samenhang met overweging 16 van deze richtlijn, in een strafprocedure geëerbiedigd, wanneer een medeverdachte, in het kader van één enkele procedure, op basis van de tenlastelegging en na de opening van de terechtzitting, voor de rechter ontkent te hebben deelgenomen aan het feit of de feiten die hem ten laste worden gelegd door te verklaren onschuldig te zijn, de rechter vervolgens bij een beschikking die geen beschrijving van het feit, de juridische kwalificatie daarvan noch een rechterlijke beoordeling bevat, beslist om de verklaring van een andere medeverdachte dat hij het feit of enkele van de in de tenlastelegging vermelde feiten heeft gepleegd, te aanvaarden en aldus afziet van de bewijsvoering ten aanzien van diens schuld, en de rechter daarop, na het onderzoek van de bewijzen tijdens de terechtzitting, in één vonnis uitspraak doet over de tenlastelegging?*
  - 1.1 *Houdt de beslissing van de rechter om de schuldbekentenis van een van de verdachten te aanvaarden in dat de andere verdachte die ontkent schuldig te zijn, wordt geacht schuldig te zijn voordat door het onderzoek van de bewijsmiddelen diens schuld is aangetoond? Is die handelwijze van de rechter in overeenstemming met artikel 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie?*
2. *Is de handelwijze van een rechter in één enkele procedure met betrekking tot een tenlastelegging jegens verschillende verdachten in overeenstemming met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waarin het recht op een eerlijk proces en het recht van eenieder op een eerlijke behandeling van zijn zaak door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht zijn verankerd, indien de wettelijk bevoegde rechter bij een beschikking die geen beschrijving van het feit, de juridische kwalificatie daarvan noch een rechterlijke beoordeling bevat, eerst beslist om de schuldbekentenis te aanvaarden van de verdachten die door die bekentenis afstand hebben gedaan van het recht op een contradictoir onderzoek van de bewijzen, en diezelfde rechter vervolgens, na het onderzoek van de bewijsmiddelen ter terechtzitting, op basis van de voorgedragen tenlastelegging ten aanzien van alle verdachten ten gronde uitspraak doet?*

2.1 Doet de beslissing om de schuldbekentenis te aanvaarden gegronde twijfel rijzen over de onpartijdigheid van de rechter die ook de verklaring van de medeverdachte heeft aanvaard, en vormt de eventuele uitsluiting van die rechter van de strafprocedure een passende maatregel ter waarborging van het beginsel van vermoeden van onschuld als bedoeld in artikel 4, lid 2, van richtlijn 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn? [Or. 2]

3. *Worden het gelijkheidsbeginsel en het beginsel van de rechtsstaat als bedoeld in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ondertekend te Maastricht op 7 februari 1992, zoals gewijzigd bij het Verdrag van Lissabon, ondertekend te Lissabon op 13 december 2007, het in artikel 9 van dit verdrag vervatte beginsel van gelijkheid van de burgers ten overstaan van de rechter en het algemene beginsel van de Unie volgens hetwelk eenieder recht heeft op een eerlijke behandeling van zijn zaak, in de zin van artikel 6, lid 3, van dat verdrag, geëerbiedigd in het geval waarin een nationale rechterlijke instantie, waarvan de beslissingen niet voor beroep vatbaar zijn, een uitspraak doet die in strijd is met de op uniformiteit gerichte rechtsopvatting die die nationale rechterlijke instantie heeft aangenomen op grond van haar mandaat uit hoofde van de nationale wettelijke bepaling ter uniformisering van de uitlegging van de wetten en andere algemeen toepasselijke wettelijke bepalingen, aangezien dit noodzakelijk is om tegenstrijdigheden in de rechtspraak uit de weg te ruimen en wegens de omstandigheid dat een kamer van de Najvyšší súd Slovenskej republiky (hoogste rechterlijke instantie van de Slowaakse Republiek) was afgeweken van de in een beslissing van een andere kamer van de Najvyšší súd Slovenskej republiky vervatte rechtsopvatting?*

[OMISSIS] [verwijzing naar de wetgeving van de Slowaakse Republiek en die van de Europese Unie op grond waarvan de strafprocedure wordt geschorst] de rechter schorst de strafprocedure.

Motivering

- 1 De Špecializovaný trestný súd (bijzondere rechtbank die bevoegd is in zaken betreffende corruptie, georganiseerde misdaad en politici) verzoekt om een prejudiciële beslissing [OMISSIS] [verwijzing naar de wet waarbij de Špecializovaný trestný súd is ingesteld].
- 2 De Špecializovaný trestný súd is een gewone rechtbank [OMISSIS] [beschrijving van de territoriale en materiële bevoegdheid van de Špecializovaný trestný súd].

- 3 De Špecializovaný trestný súd is een rechter in eerste aanleg die in strafzaken optreedt overeenkomstig de Trestný poriadok, zákon č. 301/2005 Z.z (wet nr. 301/2005; hierna: „wetboek van strafvordering”). [OMISSIS] [beschrijving van de samenstelling van de kamers van de Špecializovaný trestný súd]. Tegen een beslissing van de Špecializovaný trestný súd kan hoger beroep (voorziening in rechte) worden ingesteld, waarop de Najvyšší súd Slovenskej republiky (hoogste rechterlijke instantie van de Slowaakse Republiek) uitspraak doet.

I.

Voorwerp van de nationale procedure, relevante feiten en omstandigheden

- 4 Op basis van de tenlastelegging van het openbaar ministerie van de Krajská prokuratúra v Nitre (regionaal openbaar ministerie Nitra, Slowakije; hierna: „regionaal openbaar ministerie Nitra”) van 19 augustus 2014 is voor de Špecializovaný trestný súd een strafprocedure ingeleid tegen de verdachten (hierna: „verdachten”) UL en VM wegens het zeer ernstige strafbare feit van „Oplichting” als bedoeld in artikel 221, lid 1 en lid 4, onder a), van het strafwetboek, in vereniging gepleegd in de zin van artikel 20 van het strafwetboek, alsook wegens het zeer ernstige misdrijf van „Vervalsing, namaak en illegale vervaardiging [Or. 3] van geld en waardepapieren” in de zin van artikel 270, lid 1 en lid 4, onder b), van het strafwetboek voor wat betreft verdachte UL, en in de zin van artikel 270, lid 2 en lid 4, onder b), van het strafwetboek voor wat betreft verdachte VM.
- 5 De verdachten hebben tussen medio 2009 en 1 oktober 2013 een strafbaar feit gepleegd, waarbij verdachte UL, een bankemployé, illegaal een bedrag van in totaal 314 157,04 EUR heeft opgenomen, dat hij aan verdachte VM afgaf. Om het kastekort te verdoezelen, heeft verdachte UL, zoals afgesproken met verdachte VM, fictieve stortingen gedaan op diverse rekeningen, waarvan verdachte VM vervolgens in een ander filiaal van de bank contanten heeft opgenomen. Eveneens om het kastekort te verdoezelen, verschaftte verdachte VM verdachte UL vervalste eurobankbiljetten voor een totaalbedrag van 184 700 EUR.
- 6 Met behulp van de door het Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ministerie van Justitie van de Slowaakse Republiek) goedgekeurde technische middelen is de onderhavige strafzaak op basis van een willekeurige selectie voor verdere behandeling en afdoening toegewezen aan de rechters van kamer „1T” [OMISSIS] [namen van de rechters].
- 7 [OMISSIS] [gegevens inzake het zaaknummer]
- 8 Op 10 december 2014 heeft de rechter in eerste aanleg de verdachten voor de rechter gedaagd. Tijdens de terechtzitting op 22 januari 2015, die plaatsvond na de voordracht van de tenlastelegging door het openbaar ministerie van de Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (bureau van het bijzonder openbaar ministerie bij het algemeen openbaar ministerie van de Slowaakse Republiek) en nadat de verdachten waren ingelicht over het recht en de
- 4

mogelijkheid om een schuldbekentenis als bedoeld in artikel 257, lid 1, van het wetboek van strafvordering af te leggen, heeft verdachte Bc. [dr.] UL verklaard: „*Ik ben schuldig*”; verdachte VM verklaarde daarentegen: „*Ik ben onschuldig*”.

- 9 Nadat verdachte UL had verklaard schuldig te zijn, stelde de rechter in eerste aanleg hem een vraag overeenkomstig artikel 333, lid 3, onder c), d), f), g) en h), van het wetboek van strafvordering – die door de verdachte bevestigend werd beantwoord –, om na te gaan of verdachte UL zich terdege bewust was van de aard van de hem ten laste gelegde feiten, of hij ingelicht was over zijn rechten, of hij de precieze juridische kwalificatie van de feiten als strafbare feiten had begrepen, alsmede of hij ingelicht was over de straffen waarin de wet voorziet voor de hem ten laste gelegde strafbare feiten en of hij uit eigen beweging schuld had bekend voor de gepleegde feiten.
- 10 Vervolgens heeft de rechter in eerste aanleg, bij beschikking van 22 januari 2015, overeenkomstig artikel 257, lid 7, van het wetboek van strafvordering beslist om de verklaring van verdachte UL te aanvaarden, dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan het plegen van beide feiten die in de tenlastelegging zijn vermeld. Tegelijkertijd heeft de rechter overeenkomstig artikel 257, lid 8, van het wetboek van strafvordering verklaard dat hij geen bewijsprocedure zou voeren aangezien verdachte UL had bekend het feit te hebben gepleegd en dat hij de bewijzen betreffende de straf, de schadevergoeding en de veiligheidsmaatregelen zou vergaren.
- 11 De rechter in eerste aanleg besliste de schuldbekentenis van verdachte UL in het kader van één enkele procedure met verdachte VM te aanvaarden. De verklaring van verdachte UL had evenwel uitsluitend betrekking op de gedragingen die deze verdachte volgens de tenlastelegging had vertoond en op de gedragingen die hij in vereniging had vertoond. **[Or. 4]**
- 12 Het daaropvolgende onderzoek op tegenspraak ter terechtzitting strekte ertoe na te gaan of, in welke mate en hoe verdachte VM – die verklaarde onschuldig te zijn – ook in deze zaak betrokken was. In het kader van dat onderzoek heeft de rechter beide verdachten, de getuigen en de deskundigen gehoord, heeft hij de deskundigenrapporten en de schriftelijke bewijstukken gelezen, waarbij aldus bewijzen werden vergaard die wat verdachte VM betreft, betrekking hadden op de uitspraak over diens schuld en straf en, wat verdachte UL betreft, betrekking hadden op de uitspraak over de straf, de schadevergoeding en de veiligheidsmaatregelen.
- 13 Na het onderzoek ter terechtzitting besliste de rechter in eerste aanleg bij vonnis van 26 oktober 2015 om verdachte UL, in de punten 1 en 2 van het vonnis, schuldig te verklaren aan het zeer ernstige, voortdurend misdrijf van „Oplichting” in de zin van artikel 221, lid 1 en lid 4, onder a), van het strafwetboek en aan het zeer ernstige misdrijf van „Vervalsing, namaak en illegale vervaardiging van geld en waardepapieren” in de zin van artikel 270, lid 2 en lid 4, onder b), van het strafwetboek, in vereniging gepleegd in de zin van artikel 20 van het strafwetboek,

en verdachte VM, in punt 1 van het vonnis, schuldig te verklaren aan het plegen van het voortdurend misdrijf van „Oplichting” in de zin van artikel 221, lid 1 en lid 3, onder a), van het strafwetboek en aan het zeer ernstige misdrijf van „Vervalsing, namaak en illegale vervaardiging van geld en waardepapieren” in de zin van artikel 270, lid 2 en lid 4, onder b), van het strafwetboek, in vereniging gepleegd in de zin van artikel 20 van het strafwetboek.

- 14 De rechter veroordeelde verdachte UL voor deze misdrijven tot een gevangenisstraf van 14 jaar en verdachte VM tot een gevangenisstraf van 14 jaar en 8 maanden. De rechter legde de beklaagden tevens een beroepsverbod en een bewarende maatregel van drie jaar op. Voorts heeft de rechter ook een veiligheidsmaatregel opgelegd, die bestond in de verbeurdverklaring van 999 vervalste bankbiljetten en van een multifunctioneel apparaat HP Officejet Pro 8500 A.
- 15 De rechter in eerste aanleg heeft in één enkel vonnis uitspraak gedaan over de schuld, de straf, de veiligheidsmaatregel en de schadevergoeding. In tegenstelling tot de tenlastelegging, achtte de rechter, op basis van het voltooide onderzoek, bewezen dat verdachte VM slechts ten belope van 100 000 EUR medeplichtig was aan het frauduleuze gedrag, waardoor de rechter de juridische kwalificatie van de feiten als het zeer ernstige, voortdurend misdrijf van „Oplichting” heeft gewijzigd in het voortdurend misdrijf van „Oplichting”.
- 16 Beide beklaagden hebben hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de rechter in eerste aanleg: verdachte VM ging in beroep tegen het deel van het dictum betreffende de schuld, de straf, de veiligheidsmaatregel en de schadevergoeding, en verdachte UL ging in beroep tegen het deel van het dictum betreffende de straf. De verdachten hebben middels hun raadslieden hun hoger beroep gemotiveerd.
- 17 De Najvyšší súd Slovenskej republiky, waarbij het hoger beroep is ingesteld [OMISSIS] [samenstelling van de kamer en zaaknummer] werd op 4 juli 2017 door advocaat mr. Marek Para ervan in kennis gesteld dat hij de verdediging van verdachte VM op zich had genomen. Volgens de motivering van het verzoekschrift in hoger beroep vestigde de raadsman de aandacht op het feit dat de schuldbekentenis een nieuwe en bijzondere figuur in het rechtsstelsel van de Slowaakse Republiek is. Het recht op een eerlijk proces kan niet geëerbiedigd worden indien de rechter van de ene kant verklaart dat hij na de schuldbekentenis van verdachte UL te hebben aanvaard, de deelneming van verdachte VM aan het feit kan onderzoeken, maar van de andere kant, door de schuldbekentenis te aanvaarden, reeds feitelijk en rechtens heeft vastgesteld dat verdachte VM als medeplichtige van verdachte UL aan het feit in kwestie heeft deelgenomen [Or. 5].
- 18 Bij beschikking van 28 september 2017 heeft de Najvyšší súd Slovenskej republiky beslist om het vonnis van de rechter in eerste aanleg in zijn geheel te vernietigen en de zaak naar die rechter terug te verwijzen voor een nieuwe behandeling en een nieuwe beslissing. Tegelijkertijd heeft de hoogste rechterlijke

instantie van de Slowaakse Republiek gelast dat de betrokken kamer van het gerecht in eerste aanleg de zaak in een andere samenstelling behandelt en afdoet.

- 19 Uit de motivering van de beschikking van de Najvyšší súd Slovenskej republiky blijkt dat het gerecht in eerste aanleg [OMISSIS] [samenstelling van de kamer van het gerecht in eerste aanleg], met de aanvaarding van de verklaring van verdachte UL dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan de feiten vermeld onder punt 1 en punt 2 van de tenlastelegging, artikel 257, lid 1, onder b), en lid 7, van het wetboek van strafvordering formeel gezien niet heeft geschonden. Door de voor- en achternaam van verdachte VM herhaaldelijk te vermelden onder punt 1 van de beschrijving van de feiten, heeft het gerecht in eerste aanleg echter afbreuk gedaan aan het onderzoek van diens schuld voordat hij op legitieme wijze werd berecht. De Najvyšší súd Slovenskej republiky heeft vastgesteld dat de kamer ernstige twijfels heeft doen rijzen over de onpartijdigheid en de eerbiediging van het beginsel van onschuld ten aanzien van verdachte VM, aangezien hij door zijn handelwijze te kennen heeft gegeven dat verdachte VM schuldig was nog voordat hij bij een rechterlijke beslissing schuldig was bevonden.
- 20 De Najvyšší súd Slovenskej republiky heeft geoordeeld dat de handelwijze overeenkomstig artikel 257, lid 1, onder b), en lid 7, van het wetboek van strafvordering – door de verklaring van verschillende beklaagden (eventueel ook die van een van hen) te aanvaarden –, in het algemeen de ernstige – reeds genoemde – juridische gevolgen heeft ten aanzien van die verdachten die niet gekozen hebben voor de procedure waarin de hierboven genoemde bepaling van het wetboek van strafvordering voorziet en de beklaagde daardoor terecht de overtuiging is toegedaan dat de rechter afbreuk heeft gedaan aan het onderzoek van zijn schuld nog voordat het onderzoek van de bewijsmiddelen is voltooid, gelet op het feit dat de rechter alleen op basis van dat onderzoek zich kan uitspreken over schuld of onschuld.
- 21 De beschikking van de Najvyšší súd Slovenskej republiky, waartegen geen voorziening in rechte openstaat, houdt tevens voor de nieuwe rechters van een uit drie rechters samengestelde kamer de wettelijke verplichting in om het onderzoek van de bewijzen ten aanzien van verdachte VM op basis van de tenlastelegging integraal opnieuw uit te voeren.
- 22 Op 23 oktober 2017 heeft de voorzitter van de Špecializovaný trestný súd beslist om de zaak voor verdere behandeling en afdoening toe te wijzen aan de rechters van kamer „2T”, die volgens het werkrooster als eerste kamer in aanmerking komt om kamer „1T” te vervangen.
- 23 Ter openbare terechtzitting van 24 juli 2018 heeft de rechter van kamer „2T” [OMISSIS] voorgesteld om, wegens twijfels omtrent de wettelijk bevoegde rechter, een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen. Na een behandeling op tegenspraak hebben de openbaar aanklager van het Bureau van het bijzonder openbaar ministerie van het algemeen openbaar ministerie van de Slowaakse Republiek en advocaat mr. Para ingestemd met de voorgestelde

werkwijze. Op 9 augustus 2018 heeft de rechter de memorie van raadsman Para met het voorstel van formulering van de prejudiciële vragen ontvangen.

II.

Nationaal recht

- 24 Volgens artikel 48, lid 1, van de grondwet van de Slowaakse Republiek kan niemand worden afgehouden van de rechter die de wet hem toekent. **[Or. 6]**
- 25 Volgens artikel 31, lid 1, van het wetboek van strafvordering kan de rechter ten aanzien van wie gereede twijfels over zijn onpartijdigheid kunnen bestaan vanwege zijn relatie met de zaak in kwestie of met de personen op wie de proceshandeling direct betrekking heeft, met de raadsman, met de gevolmachtigde, met de wettelijke vertegenwoordiger of vanwege zijn relatie met een andere instantie in die procedure, niet optreden in het kader van een strafprocedure.
- 26 Artikel 31, lid 4, van het wetboek van strafvordering bepaalt dat een partij onverwijld een wrakingsverzoek moet indienen zodra zij kennis heeft gekregen van de wrakingsgronden.
- 27 Artikel 32, lid 1, van het wetboek van strafvordering bepaalt dat wanneer een rechter zich uit hoofde van de gronden van artikel 31, lid 1, onthoudt, een hoger gerecht collegiaal uitspraak doet over de onthouding.
- 28 Volgens artikel 32, lid 3, van het wetboek van strafvordering wordt over een wrakingsverzoek wegens de in artikel 31 vermelde gronden, dat berust op een exceptie die door een van de partijen is opgeworpen in andere gevallen dan die van lid 2, beslist door het orgaan waarop die gronden betrekking hebben. Over de uitsluiting van een rechter die deel uitmaakt van een kamer die uit meerdere rechters is samengesteld, beslissen de rechters van deze kamer. Overeenkomstig artikel 32, lid 4, van het wetboek van strafvordering kan tegen die beslissing beroep worden ingesteld.
- 29 Volgens artikel 18, lid 1, van het wetboek van strafvordering kan ten aanzien van alle strafbare feiten die door één en dezelfde verdachte zijn gepleegd en ten aanzien van alle verdachten wier strafbare feiten met elkaar samenhangen één enkele procedure worden gevoerd, mits dit kennelijk geen beletsel vormt om de zaak binnen een redelijke termijn af te doen.
- 30 Volgens artikel 2, lid 4, van het wetboek van strafvordering wordt eenieder ten aanzien van wie een strafprocedure is ingesteld, vermoed onschuldig te zijn zolang een rechter hem niet schuldig heeft bevonden bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing.
- 31 Volgens artikel 255, lid 1, van het wetboek van strafvordering opent de voorzitter van het rechterlijk college de terechtzitting door kennisgeving van de te behandelen zaak. Volgens artikel 257, lid 1, van het wetboek van strafvordering

licht de voorzitter van het rechterlijk college, nadat de tenlastelegging is voorgedragen, de beklaagde in over zijn recht om te verklaren dat:

- a) hij onschuldig is;
  - b) dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan het plegen van het feit of van enkele van de feiten die in de tenlastelegging zijn vermeld;
  - c) hij niet ontkent het feit of een van de feiten die in de tenlastelegging zijn vermeld, te hebben gepleegd.
- 32 Volgens artikel 257, lid 3, van het wetboek van strafvordering kan de verdachte die wordt bijgestaan door een raadsman, met zijn raadsman overleggen alvorens de in lid 1 bedoelde verklaring te doen.
- 33 Artikel 257, lid 5, van het wetboek van strafvordering bepaalt dat wanneer de beklaagde ter terechtzitting verklaart zich schuldig te hebben gemaakt aan het plegen van het feit of van enkele van de feiten die in de tenlastelegging zijn vermeld, de rechter handelt overeenkomstig artikel 333, lid 3, onder c), d), f), g) en h), van het wetboek van strafvordering (dat wil zeggen dat de voorzitter, door het stellen van bepaalde vragen, nagaat of de verdachte zich terdege bewust is van de aard van het feit waarvan hij wordt beschuldigd, of de verdachte is ingelicht over zijn rechten, in het bijzonder over zijn recht van verdediging, of hem de mogelijkheid is geboden vrijelijk een raadsman te kiezen en hij met zijn raadsman heeft kunnen overleggen over de wijze waarop zij de verdediging zullen voeren, of hij de juridische kwalificatie van het feit als strafbaar feit begrijpt, of hij kennis heeft van de straffen waarin de wet voorziet voor de strafbare feiten die hem verweten worden, en of hij uit eigen beweging heeft verklaard en erkend zich schuldig te hebben gemaakt aan het plegen van het feit dat in de tenlastelegging als een bepaald **[Or. 7]** strafbaar feit is gekwalificeerd) en tegelijk de beklaagde ervan in kennis stelt dat zodra de schuldbekentenis dan wel de verklaring waarbij hij niet ontkent het in de tenlastelegging vermelde feit te hebben gepleegd, door de rechter is aanvaard, deze onherroepelijk zijn en dientengevolge niet vatbaar zijn voor hoger beroep of cassatieberoep bij de Najvyšší súd Slovenskej republiky overeenkomstig artikel 371, lid 1, onder c), van het wetboek van strafvordering (behalve in geval van kennelijke schending van het recht van verdediging).
- 34 Artikel 257, lid 6, van het wetboek van strafvordering bepaalt dat de rechter, alvorens te beslissen om de verklaring van de verdachte dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan het plegen van het feit dan wel enkele van de in de tenlastelegging vermelde feiten al dan niet te aanvaarden, verzoekt om het standpunt van het openbaar ministerie, de gelaedeerde persoon en de tussenkomende partij, voor zover zij ter terechtzitting aanwezig zijn.
- 35 Overeenkomstig artikel 257, lid 7, van het wetboek van strafvordering beslist de rechter na de verklaring van de verdachte als bedoeld in lid 5, bij beschikking of hij die verklaring van de verdachte al dan niet aanvaardt.

- 36 Artikel 257, lid 8, van het wetboek van strafvordering bepaalt dat in het geval dat de rechter beslist om de in lid 5 bedoelde verklaring van de verdachte te aanvaarden, hij tegelijk verklaart dat er geen bewijsprocedure zal worden ingeleid aangezien de verdachte heeft bekend het feit te hebben gepleegd en dat hij de bewijsprocedure betreffende de feiten waarover geen schuldbekenenis is afgelegd, de straf, de schadevergoeding of de veiligheidsmaatregel zal voeren. Dit sluit niet uit dat de verdachte kan worden ondervraagd over de deelneming van een andere persoon aan de ten laste gelegde criminele activiteit.
- 37 Overeenkomstig artikel 325, lid 1, van het wetboek van strafvordering kan de appelrechter die beslist om de zaak voor een nieuwe behandeling en beslissing naar de rechter in eerste aanleg terug te verwijzen, tegelijkertijd gelasten dat de zaak wordt behandeld en afgedaan door een rechterlijk college dat anders is samengesteld.
- 38 Overeenkomstig artikel 327, lid 1, van het wetboek van strafvordering is de rechter naar wie de zaak voor een nieuwe behandeling en beslissing is terugverwezen, gebonden aan de rechtsopvatting waarvan de appelrechter in zijn beslissing uitdrukking heeft gegeven en dient hij de handelingen en de bewijsvoering te verrichten waarvan de appelrechter de uitvoering heeft gelast.
- 39 Overeenkomstig artikel 22, lid 1, onder b), van de zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch, na zabezpečenie jednotného výkladu a jednotného používania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (wet nr. 757/2004 op de rechterlijke instanties, ter verzekering van een uniforme uitlegging van de wetten en andere algemeen toepasselijke wettelijke bepalingen; hierna: „wet op de rechterlijke instanties”), publiceert de Najvyšší súd Slovenskej republiky de rechterlijke uitspraken die van fundamenteel belang zijn en neemt hij ook standpunten in ter uniformisering van de uitlegging van de wetten en andere algemeen toepasselijke wettelijke bepalingen. Te dien einde nemen de verenigde kamers van de Najvyšší súd Slovenskej republiky of de bevoegde kamer ervan standpunten in ter uniformisering van de uitlegging van de wetten en andere algemeen toepasselijke wettelijke bepalingen als dat noodzakelijk is om tegenstrijdigheden in de rechtspraak uit de weg te ruimen of wanneer een kamer van de Najvyšší súd Slovenskej republiky afgeweken is van de in een beslissing van een andere kamer ervan vervatte rechtsopvatting.
- 40 Overeenkomstig artikel 23, lid 1, onder a), van de wet op de rechterlijke instanties geeft de Najvyšší súd Slovenskej republiky in strafzaken, ten behoeve van een uniforme uitlegging en toepassing van de wetten en andere algemeen toepasselijke wettelijke bepalingen, een bundel uit met de rechtsopvattingen van de Najvyšší súd Slovenskej republiky en de beslissingen van de rechterlijke instanties van de Slowaakse Republiek, waarin de rechtsopvattingen van de Najvyšší súd Slovenskej republiky ter uniformisering van de uitlegging van de wetten en andere algemeen toepasselijke wettelijke bepalingen, die door de verenigde kamers van de Najvyšší súd Slovenskej republiky of door een rechterlijk college ad hoc daarvan zijn aangenomen worden gepubliceerd. **[Or. 8]**

III.

Relevante nationale rechtspraak

- 41 Volgens rechtsopvatting nr. 15 van 15 april 2017 van de strafkamer van de Najvyšší súd Slovenskej republiky [OMISSIS] [verwijzing naar de publicatiebron]
- heeft het vermoeden van onschuld betrekking op een verdachte persoon in een lopende strafprocedure en wordt dat vermoeden niet geschonden indien het dictum of de motivering van een eerdere rechterlijke uitspraak waarbij een andere persoon is veroordeeld, vermeldt dat die verdachte aan de ten laste gelegde criminele activiteit heeft deelgenomen
  - keurt de rechter de schikking met betrekking tot schuld en straf goed zonder de bewijzen te onderzoeken, en sorteert die beslissing alleen gevolgen ten aanzien van de verdachte; dit geldt *mutatis mutandis* ook voor de aanvaarding van de verklaring van de verdachte dat hij schuldig is aan het plegen van het feit of van enkele van de feiten die in de tenlastelegging zijn vermeld dan wel voor de aanvaarding van de verklaring dat hij niet ontkent dat feit of die feiten te hebben gepleegd, in de zin van artikel 257, lid 5 en lid 7, van het wetboek van strafvordering
  - heeft de rechter die betrokken was bij de beslissing over de schikking met betrekking tot straf en schuld het vermoeden van onschuld jegens een andere persoon niet geschonden; die rechter is overeenkomstig artikel 31, lid 1, van het wetboek van strafvordering niet uitgesloten van de daaropvolgende procedures betreffende de tenlastelegging ten aanzien van „een andere persoon” die bij de desbetreffende zaak betrokken is (het kan ook gaan om een medeverdachte in het kader van dezelfde procedure); de in de vorige zin genoemde regel is tevens van toepassing op een rechter die betrokken was bij de beslissing houdende aanvaarding van de verklaring van de verdachte inzake schuld als bedoeld in artikel 257, lid 5 en lid 7, van het wetboek van strafvordering.
- 42 Volgens de uitspraak van de Najvyšší súd Slovenskej republiky van 7 februari 2012, ref. 2/To/5/2011 [OMISSIS] [verwijzing naar de publicatiebron], sluit de figuur van de schuldbekentenis, vanwege de aard ervan, uit dat na de aanvaarding van de verklaring van de verdachte in de zin van artikel 257, lid 1, onder b), van het wetboek van strafvordering dan wel in de zin van artikel 257, lid 1, onder c), en lid 4, van het wetboek van strafvordering, de in de tenlastelegging vastgestelde feitelijke situatie en juridische kwalificatie opnieuw worden onderzocht. Door de in artikel 333, lid 3, onder c), d), f), g), en h), van het wetboek van strafvordering bedoelde vragen te beantwoorden, geven de verdachten aan dat zij bereid zijn om zonder voorbehoud de schuld voor het in de tenlastelegging omschreven feit alsook de juridische kwalificatie daarvan te aanvaarden, net zoals bij een schikking inzake schuldig en straf. Indien de rechter die verklaring aanvaardt, is er vanuit procedureel oogpunt geen ruimte meer om de bewijzen te onderzoeken, wat

zou kunnen leiden tot een wijziging van de feitelijke vaststellingen in de tenlastelegging, en is het evenmin mogelijk om de in de tenlastelegging vastgelegde juridische kwalificatie te wijzigen. Indien de rechter feitelijk of rechtens twijfelt aan de resultaten van het vooronderzoek in verband met het geconstateerde feit, heeft hij procedureel gezien ruimte om die twijfels te uiten in het kader van de beslissing over de vraag of hij de verklaring van de verdachte al dan niet aanvaardt.

IV.

Unierechtelijke bepalingen

- 43 Met de prejudiciële verwijzing verzoekt de nationale rechter om uitlegging van de volgende bepalingen van het Unierecht:
- artikel 3 en artikel 4, lid 1, van richtlijn [OMISSIS] 2016/343 [OMISSIS], gelezen in samenhang met overweging 16 van deze richtlijn [opschrift van de richtlijn], juncto artikel 48 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie [**Or. 9**];
  - artikel 4, lid 2, van richtlijn [OMISSIS] 2016/343 [OMISSIS] [opschrift van de richtlijn], juncto artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
  - artikel 2, artikel 6, lid 3, en artikel 9 van het Verdrag betreffende de Europese Unie [OMISSIS], gelezen in samenhang met artikel 20 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
  - artikel 325, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie [OMISSIS];
  - overwegingen 3 en 21 van richtlijn 2014/62/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de strafrechtelijke bescherming van de euro en andere munten;
  - overweging 18 van verordening (EG) nr. 974/98 van de Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro.
- 44 De relevante bepalingen van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 september 1950, zoals gewijzigd bij protocollen 1 tot en met 14:
- artikel 6, lid 1, dat voorziet in het recht op een eerlijke en openbare behandeling van de zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht;
  - artikel 6, lid 2, waarin het recht op eerbiediging van het vermoeden van onschuld is geregeld;

- artikel 6, lid 3, onder a), dat voorziet in het recht van eenieder om in bijzonderheden op de hoogte te worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging.

V.

Motivering van het prejudiciële verzoek

- 45 Ter wille van de duidelijkheid en de rechtszekerheid, heeft de Špecializovaný trestný súd het belang van de gestelde prejudiciële vragen en de noodzaak van een prejudiciële beslissing beoordeeld om zelf een uitspraak op het ingestelde beroep te kunnen doen, omdat hij betwijfelt of de rechters van kamer „2T” de wettelijk bevoegde rechters zijn die de strafzaak mogen behandelen en afdoen en dus of zij, op basis van de voorgedragen tenlastelegging, een hoorzitting mogen voorbereiden, een dergelijke zitting mogen houden en de zaak mogen afdoen.
- 46 Overeenkomstig overweging 16 van richtlijn (EU) 2016/343 is de tenlastelegging de handeling die ertoe strekt de schuld van de verdachte te bewijzen.
- 47 In de strafprocedure waarmee de gestelde vragen verband houden, hebben de procespartijen niet verzocht om wraking van de rechters die eerst hebben beslist om de schuldbekentenis van een van de verdachten te aanvaarden en die vervolgens op basis van de tenlastelegging de procedure hebben voortgezet en ten aanzien van de andere verdachte uitspraak hebben gedaan over de schuld, de straf en de veiligheidsmaatregelen.
- 48 Over de wraking van de rechter in eerste aanleg wordt onmiddellijk beslist, ongeacht of de beslissing wordt genomen nadat door de aangezochte rechter van die omstandigheid kennis is gegeven (artikel 32, lid 1, van het wetboek van strafvordering) of nadat een partij een verzoek om wraking heeft ingediend (artikel 31, lid 4, van het wetboek van strafvordering). **[Or. 10]**
- 49 De uitsluiting van de rechters van kamer „1T” van de procedure en van de beslissing in deze strafzaak is geen gevolg van een rechterlijke beslissing op een wrakingsverzoek. Aan het onderzoek van de wraking van de rechters door de hogere rechter ging geen beslissing in eerste aanleg over het wrakingsverzoek vooraf, zodat een beslissing door de rechter die in eerste aanleg in de zaak uitspraak heeft gedaan, ontbreekt (artikel 32, lid 3, van het wetboek van strafvordering).
- 50 Het recht op onderzoek van de zaak door de wettelijke bevoegde rechter is een recht van de verdachte. Het feit dat een eventuele wijziging van de rechter volgens duidelijke en vooraf vastgestelde regels moet verlopen, waarborgt dat dat recht wordt geëerbiedigd. De noodzaak van beantwoording door het Hof van Justitie van de Europese Unie van de in de punten 1, 1.1, 2 en 2.1 opgenomen vragen vloeit voort uit de twijfels of in deze fase van de strafprocedure het recht van verdachte UL en verdachte VM om niet van de door de wettelijke bevoegde rechter te worden afgehouden, is geëerbiedigd.

- 51 De twijfels of het recht van de verdachten op rechterlijke bescherming is geëerbiedigd, vloeien voort uit de beschikking van de Najvyšší súd Slovenskej republiky – volgens welke de zaak moet worden behandeld en afgedaan door een rechterlijk college dat anders is samengesteld –, die de rechters van kamer „IT” verwijt het beginsel van onpartijdigheid van de rechterlijke macht te hebben geschonden tijdens de procedure en bij de beslissing betreffende de schuld van verdachte VM. Deze beschikking is evenwel in strijd met de uniforme uitlegging van het nationale recht dat is vervat in de relevante nationale rechtspraak die is aangehaald in punt III van de motivering van onderhavige verwijzingsbeslissing.
- 52 In de beschikking van de Najvyšší súd Slovenskej republiky, volgens welke de zaak moet worden behandeld en afgedaan door een rechterlijke college met een andere samenstelling, wordt niet uiteengezet waarom de beslissing van deze rechter afwijkt van de uniforme uitlegging van het recht.
- 53 Volgens de voorwaarden van het wetboek van strafvordering zijn de rechters van een nationale rechterlijke instantie gebonden aan de rechtsopvatting waarvan een hogere rechter in zijn beslissing blijkt heeft gegeven. Het bindende karakter, in graad van cassatie, van de beslissingen van hogere rechters is een fundamenteel beginsel van de strafprocedure.
- 54 De verwijzende rechter legt de prejudiciële vragen dus voor om na te gaan of die ten behoeve van de uniforme uitlegging en toepassing van het recht ontwikkelde nationale rechtspraak, volgens welke een rechter die betrokken was bij de beslissing houdende aanvaarding van een verklaring van de verdachte dat hij schuldig is, het vermoeden van onschuld niet schendt ten aanzien van een andere persoon waarop de tenlastelegging betrekking heeft die later zal worden behandeld, zodat die rechter niet is uitgesloten van verdere handelingen van de strafprocedure, strookt met de beginselen van het Unierecht.
- 55 De figuur van de schuldbekentenis en die van de schikking inzake schuld en straf, die in 2006 in het rechtsstelsel van de Slowaakse Republiek is ingevoerd, hebben ervoor gezorgd dat de strafprocedures efficiënter en aanzienlijk sneller verlopen, zonder afbreuk te doen aan de rechten van verdachten en beklaagden.
- 56 Een verklaring van de verdachte dat hij schuldig is of niet ontkent het feit of enkele van de feiten die in de tenlastelegging zijn opgenomen te hebben gepleegd, heeft uitsluitend betrekking op de gedraging die de verdachte volgens de tenlastelegging wordt geacht te hebben vertoond en op de omstandigheid dat hij die gedraging in vereniging heeft vertoond. De vraag of, in welke mate en hoe, ook de medeverdachte – die verklaarde onschuldig te zijn – bij die zaak betrokken is geweest, zal voorwerp zijn van de daaropvolgende bewijsvoering ter terechtzitting.
- 57 De formulering van het feit en de juridische kwalificatie ervan als strafbaar feit, die is vermeld in de tenlastelegging of eventueel in de schikking inzake schuld en straf, valt onder de uitsluitende bevoegdheid van de met de strafvervolgning belaste

instanties en vormt geen beoordeling ten gronde van de rechter die later de verklaring van schuld van de verdachte aanvaardt of de schikking inzake schuld en straf goedkeurt indien hij deze redelijk en billijk acht. **[Or. 11]**

- 58 Wat de door een georganiseerde bende gepleegde strafbare feiten betreft, dienen de met de strafvervolgning belaste instanties in het feitenrelaas de structuur van de criminele bende, de onderlinge relaties, de criminele activiteiten en de positie van de verdachte in die structuur te beschrijven zodat de strafbare feiten vaststaan en onmiskenbaar zijn.
- 59 De Špecializovaný trestný súd is bevoegd voor ernstige strafbare feiten. Met name in de categorie van strafbare feiten die zijn gepleegd door criminele bendes met een groot aantal verdachten, dragen de figuur van de schuldbekentenis en die van de schikking inzake schuld en straf in belangrijke mate bij aan de juiste identificatie van de strafbare feiten en aan de juiste bestraffing van de schuldigen.
- 60 De rechter in eerste aanleg heeft de prejudiciële verwijzing naar het Hof van Justitie aangegrepen om meer duidelijkheid te krijgen over de wijze waarop hij kwesties in strafzaken waarin de figuur van de schuldbekentenis of eventueel die van de schikking inzake schuld en straf van toepassing is, moet behandelen en afdoen in situaties waarin de beslissing van een deel van de rechters van de Najvyšší súd Slovenskej republiky soms afwijkt van de uniforme uitlegging van het recht en de procespartijen geenszins over een voorziening in rechte beschikken.
- 61 Volgens het nationale recht is een verzoek om een prejudiciële beslissing het enige juridische instrument om vast te stellen of de handelingen en beslissingen van de rechter in eerste aanleg, die gebonden is aan de rechtsopvatting van de hogere rechter, ten aanzien van de verdachte schending van het recht op de wettelijk bevoegde rechter opleveren en tenslotte de verdachte het recht op gerechtigheid ontzeggen.
- 62 Overeenkomstig het recht van de Unie en de nationale bepalingen heeft eenieder het recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht. In het licht van het voorgaande is de onder punt 3 van het dictum van de onderhavige beslissing opgenomen vraag nuttig ter versterking van het rechtszekerheidsbeginsel en de voorspelbaarheid van de rechterlijke beslissingen.
- 63 De prejudiciële vraag C-377/18 van de Bulgaarse bijzondere strafrechter van Bulgarije vormde voor kamer 2T de aanleiding om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen. Onder verwijzing naar artikel 54 van het Reglement voor de procesvoering heeft de nationale rechter het aan het oordeel van het Hof van Justitie van de Europese Unie overgelaten of het tot voeging van deze twee zaken moeten worden besloten.
- 64 Artikel 267 van het Verdrag betreffende werking van de Europese Unie verleent aan de nationale rechterlijke instanties het recht om een vraag aan het Hof van

Justitie voor te leggen. Dit recht kan niet worden beperkt door nationale bepalingen.

- 65 De Špecializovaný trestný súd heeft daarom in het kader van zijn bevoegdheid het belang van de gestelde prejudiciële vragen en de noodzaak van een prejudiciële beslissing over deze vragen ten behoeve van zijn beslissing in de betrokken strafzaak beoordeeld. Daarom verzoekt hij om een prejudiciële beslissing.
- 66 [OMISSIS] [motivering van de schorsing van de procedure voor de nationale rechter en informatie over de rechtsmiddelen]

Pezinok, 17 september 2018

[OMISSIS]

[namen van de voorzitter en de leden van het rechterlijk college]